

NOTAT

18. april 2016

Vores reference:

Sag nr. 2015013335

Søfartspolitik, Jura og Sø-
fartssociale forhold
/Kristina Ravn

Udkast til ny bekendtgørelse om minimumsbeskyttelse af visse personkategorier om bord på skib.

Med den nye bestemmelse i § 75, stk. 2 og 3, i lov om søfarendes ansættelsesforhold m.v. er der indført en lovhjemmel til at udspænde et net af minimumsrettigheder for to personkategorier; de personer, som kortvarigt udfører opgaver om bord på skib, uden at være søfarende, og de personer, som via deres landbaserede ansættelsesforhold er sikret på et tilsvarende niveau som søfarende, og som ikke udfører arbejde af betydning for skibets drift i bred forstand. Disse præciseringer sker gennem bekendtgørelsen og de tilknyttede bilag 1 og 2. Indholdet i bilag 1 og 2 er fastsat under hensyntagen til en række organisationers fælles henvendelse til Søfartsstyrelsen den 21. marts 2014.

Formålet med bekendtgørelsen er således at skabe en afklaring for de personkategorier, for hvilke der efter ikrafttrædelsen af MLC den 20. august 2013 er opstået spørgsmål om, hvorvidt de vil være omfattet af definitionen af søfarende i § 1, stk. 1, i lov om søfarendes ansættelsesforhold m.v.

Bekendtgørelsen regulerer ikke forhold for skibets driftsbesætning eller fx maler- eller reparationsgæng, samt frisører, kiosk- og restaurationspersonale, som arbejder på passagerskibe, mens de sejler, og som klart falder ind under lovens § 1, stk. 1, uanset om de pågældendes ansættelsesforhold ikke er knyttet til rederen.

Lodser, lodsaspiranter og nærmere definerede inspektører, som falder uden for søfarende-begrebet, omfattes heller ikke af de bestemmelser i bekendtgørelsesudkastet.

1. Anvendelsesområde og minimumsalder

Personkredsen fastsættes i § 1.

Bilag 1, jf. § 1

Personkredsen i henhold til § 1 er nærmere fastsat i bilag 1. Her er i første punkt oplistet en række personkategorier, der ikke anses som søfa-

SØFARTSSTYRELSEN

Carl Jacobsens Vej 31
2500 Valby

Tlf. +45 72196000
Fax +45 72196001
CVR-nr. 29 83 16 10
EAN-nr. 5798000023000
sfs@dma.dk
www.sofartsstyrelsen.dk

ERHVERVS- OG VÆKSTMINISTERIET

rende, når de udfører arbejde om bord på et skib, der ikke er af betydning for skibets drift i bred forstand, og såfremt de via deres landbaserede ansættelsesforhold er sikret i henhold til regler, overenskomster eller individuelle kontrakter på et niveau, som svarer til beskyttelsesniveauet i lov om søfarendes ansættelsesforhold m.v. og bekendtgørelser udstedt i medfør heraf.

Bilaget omfatter en række offshore specialister og forskere m.v., som har det til fælles, at der siden ikrafttræden af MLC den 20. august 2013 er opstået spørgsmål om, hvorvidt disse personkategorier er omfattet af lov om søfarendes ansættelsesforhold.

I henhold til § 75, stk. 3, kan det fastsættes, at dele af reguleringen skal gælde for dem, såfremt de pågældende via deres ansættelsesforhold allerede er beskyttet på et tilsvarende niveau.

I bilag 1, 2. punkt er desuden oplistet en række personkategorier, som ikke anses som søfarende, såfremt de kun undtagelsesvist i en kortere periode udfører opgaver om bord på et skib. Listen indeholder en række offshore specialister, praktikanter, forskere og journalister, samt medsejlende håndværkere, salgskonsulenter og inspektører. De nævnte personkategorier er ikke søfarende og tildeles med denne bekendtgørelse en række minimumsrettigheder, som de ellers ikke ville have haft.

I henhold til § 75, stk. 2, kan det fastsættes, at dele af reguleringen finder anvendelse for kategorier af personer, som udfører opgaver om bord på skibe uden at være omfattet af søfarende-begrebet.

Bilag 2, jf. § 2

Bilag 2 indeholder en liste over personkategorier, som klart ikke falder under søfarende-begrebet, nemlig praktikanter, hvor praktikken ikke sker som led i et ansættelsesforhold, gæsteoptrædende kunstnere, lodser, lodsaspiranter og inspektører. Det fastslås i udkastet til § 2, stk. 1, at de pågældende ikke er omfattet af bekendtgørelsens anvendelsesområde.

Bilag 2 indeholder også en ikke udtømmende opregning af personkategorier, som i dag klart anses som søfarende. Listen inkluderer personer, der indgår i skibets driftsbesætning, der har opgaver i skibets nødberedskab og som udfører opgaver, der vedrører skibets almindelige drift i bred forstand. Denne gruppe er i forvejen omfattet af de rettigheder, der følger af lov om søfarendes ansættelsesforhold med tilknyttede bekendtgørelser og de pågældende er derfor ikke omfattet af bekendtgørelsen.

Bestemmelsen i § 2 angiver, at de i bilag 2 nævnte personer, som udgangspunkt falder uden for bekendtgørelsens anvendelsesområde.

For de i bilag 2, punkt 2, nævnte persongrupper kan det dog skriftligt aftales imellem parterne, at de pågældende alligevel er omfattet af bekendtgørelsen, jf. udkastet til § 2, stk. 2.

§3

I lighed med, hvad der allerede gælder for vurderingen af, hvorvidt personer er omfattet af § 1, stk. 1, i lov om søfarendes ansættelsesforhold m.v., fastsættes det i § 3, at Søfartsstyrelsen i tvivlstilfælde efter høring af de berørte organisationer for redere og søfarende kan afgøre, hvorvidt den pågældende anses for omfattet af bekendtgørelsen.

§4

Proceduren for ændring af bilagenes indhold fastlægges i udkastet til § 4. Det fremgår heraf, at bilagene kan justeres af Søfartsstyrelsen efter fælles henvendelse af de berørte organisationer for redere og søfarende, samt at Søfartsstyrelsen efter forudgående høring kan justere bilagene, når der findes behov herfor.

§ 5

Fuldstændig, som det gør sig gældende for søfarende, fastsættes der en minimumsalder på 16 år for personer, som er omfattet af bekendtgørelsen, jf. udkastets § 6.

2. Klageprocedure og ansættelsesaftale

§6

Andre ansatte sikres adgang til den klageprocedure, som gælder for de søfarende om bord, men kun for så vidt angår de rettigheder, som også gælder for de relevante personkategorier, jf. udkastets § 6. Dvs. de personer, som er omfattet af bekendtgørelsen får adgang til at klage over de forhold, som er oplistet i §§ 7-9 i bekendtgørelsesudkastet.

Klage kan ske i overensstemmelse med den procedure, som rederen har udarbejdet med henblik på at sikre en rimelig, effektiv og hurtig behandling af klager fra de ansatte, jf. § 2 i bekendtgørelse nr. 285 af 14. marts 2013. Proceduren for klage skal udleveres til alle ansatte, jf. dog nedenfor.

§7

Det fastsættes i udkastets § 7, at alle ansatte skal have en skriftlig ansættelseskontrakt i overensstemmelse med ansættelsesbevisloven eller regler i det EU-land eller tredjeland, hvor den pågældende er ansat eller har sin hovedbeskæftigelse.

Foreligger der ikke en skriftlig ansættelseskontrakt har den pågældende krav på en sådan, der som minimum opfylder betingelserne fastsat i bekendtgørelse nr. 238 af 13. marts 2013 om arbejdsgiverens pligt til at

indgå skriftlig kontrakt med den søfarende om ansættelsesvilkårene, jf. udkastet til § 7, stk. 2.

Endelig skal alle ansatte skriftligt oplyses om deres minimumsrettigheder i henhold til bekendtgørelsen samt om klageproceduren, jf. udkastet til § 7, stk. 3. Oplysningspligten i § 7, stk. 3, vil kunne opfyldes ved en standardskrivelse, der udleveres til den ansatte.

3. Omfattede rettigheder

§8

Udkastets § 8 fastslår, at regler om søfarendes ret til hviletid, pleje, fri hjemrejse med underhold, fratræden af tjenesten om bord og forskrifter for arbejdsmiljø m.v. finder tilsvarende anvendelse for personkategorier omfattet af § 1. Der er ikke med bestemmelsen tilsigtet nogen registreringspligt mv. for så vidt angår hviletiden for de personer om bord, som ikke er omfattet af søfarende-begrebet.

§9

Med den foreslåede bestemmelse til § 9 sikres alle, der udfører arbejde eller opgaver om bord på eller fra et skib adgang til kost og drikkevand om bord, såfremt der for de søfarende er adgang til kost og drikkevand om bord. I bekendtgørelsen om kost på skibe fastsættes det, at kosten om bord skal være af en vis kvalitet og indeholde nødvendigt indhold af proteiner, fedt, kulhydrater, vitaminer, mineraler og salte. På tilsvarende vis fremgår det, at drikkevandet skal være af tilstrækkelig kvalitet og i en tilstrækkelig mængde i forhold til besætningens størrelse. Såfremt der ikke for de søfarende er adgang til kost og drikkevand om bord, kan reglen i § 9 udmøntes således, at der gives adgang til opbevaring af kost og drikkevarer om bord på tilsvarende vis som for de søfarende om bord.

§ 10

I henhold til udkastets § 10 påhviler de udgifter, som er forbundet med at sikre de i denne bekendtgørelse fastsatte minimumsrettigheder for de berørte personkategorier, arbejdsgiveren. Er arbejdsgiveren en anden end rederen, påhviler ansvaret tillige rederen, således at de pågældendes minimumsrettigheder sikres.

4. Helbreds- og kvalifikationskrav

§11

Det fastsættes i udkastet til § 11, at de personer, som er omfattet af bekendtgørelsens § 1, skal være i besiddelse af bevis for at have gennemgået lægeundersøgelse for søfarende og fiskere. Dette gælder dog ikke for de personer, som kun undtagelsesvis i en kortere periode udfører opgaver på eller fra et skib, jf. bilag 1, punkt 2.

§ 12

I § 12 fastsættes det, at alle personer omfattet af bilag 1 forud for rejsen skal gøres bekendt med retningsmidler, flugtveje og andre relevante forhold for deres og skibets sikkerhed. Alle skal således have en såkaldt ”safety familiarization training” og ”security-related training”, der lever op til kravene i STCW sektion A-VI/1, paragraf 1, og sektion A-VI/6, paragraf 1.

Kravene om instruktion af nye søfarende er nærmere reguleret i bekendtgørelse nr. 773 af 7. oktober 1997 om instruktion af nymønstrede søfarende og i bekendtgørelse nr. 1279 af 7. november 2013 om uddannelse i maritim sikring af skibe.

Udkastet til § 12, stk. 2, fastslår, at personer omfattet af bilag 1, punkt 1, skal gennemgå sikkerhedskursus, det såkaldte ”basic training”, som er foreskrevet for personer, der arbejder med skibets drift, og som er nærmere beskrevet i STCW, sektion A-VI/1, paragraf 2, og i Søfartsstyrelsens uddannelsesplaner for de pågældende kurser. Dette gælder dog ikke, hvis arbejdet udføres om bord på et passagerskib eller på et skib, der er godkendt i henhold til koden om Special Purpose Ships.

Udkastet til § 12, stk. 3, fastslår, at Søfartsstyrelsen kan fastsætte krav til sikkerheds- og sikringsmæssig instruktion samt deltagelse i sikkerhedsarbejdet om bord m.v. i forbindelse med godkendelse eller fornyelse heraf af skibe, der medtager personer, der ikke er beskæftiget med skibets drift i bred forstand, og som ikke er passagerer. Dette medfører også, at eventuelle krav om deltagelse i sikkerhedsuddannelse mv., jf. ovenfor, vil blive opretholdt for de skibe, hvor det allerede er indgået i godkendelsen, samt at der i forbindelse med en evt. fornyelse af godkendelsen, kan blive stillet sådanne krav.

Det fastslås endvidere, at der ikke på lastskibe kan medtages flere end 12 af de i bilag 1, punkt 2, nævnte personer.

§ 13

I § 13 fastsættes det, at Søfartsstyrelsen efter ansøgning kan godkende tilsvarende lægeundersøgelser og sikkerhedskurser, som f.eks. kurser fastsat af Global Wind Organization (GWO) eller Offshore Petroleum Industry Training Organization (OPITO).

5. Straf

§ 14

Udkastets § 14 indeholder hjemmel til at straffe for overtrædelse af bekendtgørelsen. Med hjemmel i § 70, stk. 1, i lov om søfarendes ansættelsesforhold mv. fastsættes straffen til bøde.

Det bemærkes, at det område, som er strafbelagt ikke udvides i forhold til de bekendtgørelser, som gælder for de søfarende om bord på danske skibe. Dvs. der kan alene straffes for overtrædelse af de bestemmelser, som finder tilsvarende anvendelse i det omfang, disse allerede er pålagt straf.

6. Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§§ 15-17

Bekendtgørelsen forventes at træde i kraft den 1. juli 2016. Bekendtgørelsen finder efter den dato anvendelse på alle personer, der udfører opgaver om bord eller udfører arbejde om bord på et skib uden at være søfarende i henhold til § 1, stk. 1, i lov om søfarendes ansættelsesforhold m.v.

I de tilfælde, hvor ansættelsesforholdet for en person er indgået før bekendtgørelsens ikrafttræden, skal den pågældende sikres de rettigheder, som følger af §§ 6-9, samt leve op til kvalifikationskravene i §§ 12-13 senest tre måneder efter bekendtgørelsens ikrafttræden, dvs. senest den 1. oktober 2016.

Med udkastet til § 16, stk. 3, fastsættes det, at kravet om helbredsattest, jf. §§ 11, først finder anvendelse fra 1. januar 2017, såfremt ansættelsesforholdet er indgået inden 1. juli 2016.

Med bestemmelsen i § 17 fastslås det, at bekendtgørelsen ikke finder anvendelse for Grønland.